

Lesson 85

Ellum balik si Isa

Mateo 28; Lukas 24; Yahiya 20

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin marjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin takaleta bi we' **matey Isa AlMasi bu'us laha'nen** ilansang diyata' olom supaya tapuwasanne duse kēmon manusiya'in duk **supaya lukane gawang kasanyangan mangga' niya' tamanannen para si me' madusehanin**. Kēmon umantag sa pina'al we' me' nabihin: Inudji' AlMasihin, ilubakan iye duk ilansang diyata' olom. Sa bili-bili mangga' niya' dusene mamatey ganti' anak Nabi Ibrahimin, sa miya'an du isab si Isa Mangalekkat mangga' niya' dusenen matey ganti'te bi. Pag sōng matey ne si Isa, missā iye pinapales, pa'inne, “*Ubus ne hinangkun!*” Pudjite Tuhanin, inubus ne we' si Isa Panuhutanin gara' Tuhan para pagtimbulin!

Kamatey AlMasi diyata' olomin iye aka-aka ma'importante manamal diyalem Kitabin, pegge' kamateyne miya'an iye jānnen hangkan ampun Tuhanin duseten bi duk masi pe iye sutsi. Bennal, kamatey AlMasihin **aka-aka ma'importante manamalin**, saguwa' me' sōng inistadihante ellew inin **hāp duk meke'ulali' manamalan**. Pegge' sōng takaleta we' **pinakellum si Isa amban kamateyne we' Tuhanin**.

Bakas tabatsate ne, we' pag ubus matey si Isa diyata' olom, niya' sundalu bu logsokne seddi si Isahin duk budjakne, duk niya' paguwa' laha' duk bohe', iyan pureba we' matey ne te'ed iye. Takaleta isab we' ineddo' we' dembuwa' a'a dayahan bangkey si Isahin duk bo'one pī dem lingab pangubulan bakas minemes para si dinen. Batu hadje duk likung (kuwe' laley) iligidanin panambel gawang lingab kubulin. Kēmon miya'an palabey sa pina'al we' me' nabi Tuhanin.

Sinulat dem Kitab, pa'inne:

(Mateo 27) ⁶² *Pag ellew dambuwa'in, hātinen ellew Sabtu', hap pī pu si Pilatus me' nakura' imamin duk me' Pariseohin.* ⁶³ *Pa'inde, “Tuwan,*

ta'esseb kami we' bakas pa'in a'a dusta'an miya'an ka'ellumnen, we' bang iye matey, **pag ta'abut tellu ellew, ellum iye balik.** ⁶⁴ Hangkan da'akun ginuwaldiyahan kubulnen sampay katellu ellewnen, kaw hap pi me' tindeggen nangkew bangkeynen ubus pa'inde we' ellum iye balik. Bang magdusta' siye sa miya'an pasōng te'ed la'at pangakkalden.”
⁶⁵ Pa'in Pilatus si siye, “Bo'ohun bi me' guwaldiya iyan duk guwaldiyahanun bi kubulin manamal.” ⁶⁶ Manjari hap pi ne siye duk papihande indan gawang lingabin supaya kata'uhan bang niya' bakas ngalukane duk da'akde me' sundaluhin magguwaldiya.

(Mateo 28) ¹ Pag puwas ne ellew Sabtu', ellew li'ihin, subu-subu pe **ellew Ahad**, hap pi si Mariyam dende amban Magdalahin duk sangeynen mayaman kubulin. ² Bessuwang linug manamal pegge' **dambuwa' mala'ikat Tuhanin duwa'i amban surga'. Iligidan we' ne batu hadje panampeng gawang lingabin, ubus bu ningkolo' iye diyata' batuhin.** ³ Bantuknen sahaya kuwe' lalat duk semmeknen pote' manamal. ⁴ Tinalew manamal me' guwaldiyahin hangkan migpid te'ed siye duk ga'i siye makasayu; kuwe' siye a'a matey.

(Lukas 24) ² Pag tekka [me' dendehein] la'i, takitede we' ubus ne iligidan batu bakas panampeng lingabin. ³ Padiyalem siye saguwa' takitede we' ga' ne la'i bangkey si Isahin. ⁴ Ga'i siye magkata'u-ta'u sabab miya'an. Manjari bessuwang niya' nengge si bihingde duwangan lella, semmekden makasilew manamal. ⁵ Kadahitan te'ed me' dendehein duk pakusu siye. Saguwa' pa'in me' lellahin si siye, “**We'ey pihabi a'a ma'ellumin tu'u si pangubulande me' a'a mateyin?**” ⁶ **Ga' ne tu'u si Isa. Ubus ne iye ellum balik.** Essebun bi pina'inne si ka'amin pala'ine pe si Jalilin. ⁷ Pa'inne hep we' iye, Anak Manusiya'in, sinōngan du pi si antanan me' a'a dusehan duk lansangde iye diyata' olom duk katellu ellewnen ellum du iye balik.” ⁸ Manjari ta'esseb we' me' dendehein me' bakas binissā si Isa miya'an. ⁹ Tahala' siye amban kubulin duk hap luma' ne siye. Inaka we' de kēmon inin si me' tindeg si Isa sampū' duk dambuwa'in duk si kēmon me' tindeg si Isa sinduwehin. ¹⁰ Me' dende inin disi Mariyam, dende amban Magdalahin, si Jo'anna, duk si Mariyam isab, sa'i si Yakubin, duk niya' isab me' dende seddili sawe'de. Siye inin mangakahan me' tindeg kawakilan si Isahin sabab takiteden. ¹¹ Saguwa' me' kawakilanin, ga' kinahagad we' de inaka me' dendehein pegge' pa'inde me' koto-koto hadja miya'an. [Niya' du tasulat dem kitab sabab si Isa we' subey iye ellum balik amban kamateynen, saguwa' ga' pe miya'an tahātide. (Yahiya 20:9)] ¹² Saguwa' paghulangkad si Petros magubas pi si kubul. Pag tekkane la'i, pakokko' iye pasip diyalem lingabin. Luwal takitene mala'ihin me' saputin. Manjari tahala' iye hap luma', ulali' te'ed sabab bakas ma'umantagin.

¹³ *Ellew miya'an du isab niya' duwangan tindeg si Isa maglengngan hap pī si kaluma'an inēnan Emmaus, niya' sampuk-dambuwa' kilometro talahannen amban Awrusalam.* ¹⁴ *Magbissā-bissā siye si lān sabab me' bakas ma'umantag ba'ahu miya'an.* ¹⁵ *Sasangde magbissā-bissāhin, pī si Isa patapit duk patuhut iye si siye.* ¹⁶ *Takitede iye saguwa' ga' takilalede si Isa.*

¹⁷ *Pa'inne si siye, "Ine pagbissā-bissābi miya'an sasangbi malumengnganin?" Padeheng siye duk takite si bantuk luwe duwanganin we' suse siye.* ¹⁸ *Manjari dangan siye, ēnnen si Kelopas, nambung, pa'inne, "We' ga'i kata'uhannu ma'umantag si Awrusalam ba'ahu miya'an, bu kēmon a'a la'i ngata'u?"* ¹⁹ *"We'ey, ine ma'umantagin?" pa'in si Isa. "Ma'umantag pu si Isahin be, a'a Nasaretin," pa'inde. "Si Isa inin nabi balakatan si matahan Tuhan duk me' a'ahin kēmon. Taga balakat iye si me' bissānen duk si me' hinangannen.* ²⁰ *Sinōngan iye we' me' nakura' me' imam kamihin duk me' nakura' lahat kamihin pī si gubnulin duk ilabo'an iye hukuman pinapatey, ubus bu ilansang iye we' de diyata' olom duk iye matey.* ²¹ *Bu asal ase-ase kami te'ed miya'an, we' iye ne pinapitu Tuhan mamaluwas me' tubu' Isra'elin. Awe', duk duma'in hadja miya'an, saguwa' tellum bahangi ne kuwe'itu kemuwe pamapateyde iyehin.* ²² *Duk niya' isab me' dende sawe' kamihin, niya' inaka we' de si kami maka'ulali' kami te'ed. Ensini' salung, subu-subu pe, hap pī ko' siye si kubul si Isa.* ²³ *Saguwa' ga' ne ko' la'i baran si Isahin, duk pa'inde we' niya' ko' takitede pabagala me' mala'ikat magpa'in si siye we' ellum ne ko' si Isa.* ²⁴ *Manjari sinduwe me' sawe' kamihin hap pī si kubul, duk takitede sa pina'in me' dendehin. Saguwa' si Isa ga' du isab takitede."*

²⁵ *Manjari pa'in si Isa si siye, "Babbal pahāp ka'am iyan. We'ey ga'i kahagadbi kēmon pina'in me' kanabihan dem kitabin?"* ²⁶ *Pa'in me' kanabihanin hep we' Almasihin subey dahu' makalabey kabinasahan meke iye magsultan si kēmon-kēmonin."* ²⁷ *Manjari pinahāti we' si Isa si siye kēmon sinulat dem kitab sabab iyehin. Tinagna'an we' ne amban me' tasulat si Musahin hap pī si me' tasulat me' kanabihanin kēmon.*

²⁸ *Pag tapit ne siye si kaluma'an papihanden, si Isa magmā-mā kuwe' sōng patalus,* ²⁹ *saguwa' inohotan te'ed iye we' de, pa'inde, "Tu'u ne kew dahu' si kami pegge' iyu' ne kohap te'ed. Sōng lindem ne."* *Hangkan padiyalem ne si Isa nuhut siye.* ³⁰ *Manjari inin, pag la'i siye magtingkolo' sōng mangan, ngeddo' si Isa pan duk magpasalamat iye si Tuhan, ubus bu kinepak-kepak we' ne duk pinangurung we' ne si siye.* ³¹ *Bessuwang hadja takilalede ne si Isa. Saguwa' magtawus iye lanyap*

amban bihingde. ³² Manjari magbissā-bissā siye duwangan, pa'inde, “Hangkan du hati' landu' kēgten sābune mamissā si kite si lānin, pag pahātine kitab si kitehin.”

³³ Kuwat siye du'un-du'un duk balik siye hap Awrusalam. Pag tekkade la'i, takasuwa'de tindeg si Isa sampū' duk dambuwa'in magtipun-tipun duk me' sinduwehin. ³⁴ Pa'inde si duwanganin, “**Asal ellum ne te'ed balik Panuhutanin duk bakas pakite iye pu si Simon.**”

³⁵ Manjari magsuwi-suwi isab duwanganin sabab malumabey si siye si lānden, duk bang sa'ingge pakakilalede pu si Isahin. Pa'inde we' pangilalehande iyehin pangepak-ngepakne panin.

³⁶ Sasang magsuwi-suwi pe duwanganin, **bessuwang si Isa la'i nengge si tengga'de.** Duk pa'inne si siye, “Karayaw sanyang ka'am.” ³⁷ Takeddut siye duk kadahitan siye pegge' kannalde panyata' takitede miya'an. ³⁸ Saguwa' pa'inne si siye, “We'ey ka'am takeddut duk we'ey pe ka'am duwe-duwehan?” ³⁹ **Payamanun bi me' tangankun duk me' bettiskun.** Asal aku hep itu'. Antanun bi be ku duk kata'uhanbi we' duma'in ku itu' panyata'. Pegge' panyata'in ga' hep niya' baranne. Saguwa' aku inin takitebi du we' niya' baranku.” ⁴⁰ Pa'inne inin duk pinakitehan we' ne si siye me' tangannen duk me' bettisen. ⁴¹ Saguwa' kuwe' kahunitan siye kahagad we' asal to'o miya'an, pegge' kēgan te'ed siye duk ulali' siye. Manjari pa'inne si siye, “Niya' ke tu'u kinakan ine-ine?” ⁴² Sinōngan iye we' de dambuwa' kenna tinunu'. ⁴³ Ineddo' we' ne duk kinakan we' ne si matahande.

⁴⁴ Puwas miya'an, pa'inne si siye, “Iye ne hep inin bakas pina'inku si ka'am matu'uhin, masa pag tuhut-tuhutten bi pe. **Pa'inku hep we' subey du tinumanan kēmon bakas tasulat sabab akuhin, iye tasulat dem sara' si Musahin duk tasulat me' kanabihanin duk dem kitab Jabur. Na, me' ma'umantag si aku miya'an, katumanan ne me' tasulatden.**” ⁴⁵ Manjari inurungan siye pikilan supaya tasabutde kitabin, ⁴⁶ duk pa'inne si siye, “Iye inin tasulat dem kitabin, we' Almasihin subey nandalan kabinasahan sampay pinapatey duk katellu ellewnen puwas kamateynen ellum balik. ⁴⁷ **Tasulat isab la'i we' subey minahalayak si me' a'a amban kēmon kabangsa-bangsahan we' bang pagsusunande duk lebbahande me' duseden, ampun Tuhanin du siye sabab tahinang Almasihin. Duk subey nagna' minahalayak tu'u si Awrusalam.** ⁴⁸ **Pegge' ka'am ne te'ed bakas mangite me' ma'umantag si akuhin, hangkan subey ka'am manaksi'in,**” pa'in si Isa.

(Yahiya 20) ²⁴ Waktu paguwa' si Isa si me' tindegne miya'an, baytu ga' la'i si Tomas. Si Tomas inin dangan me' tindeg si Isa sampū' duk

duwehin....²⁵ *Manjari inakahan si Tomas we' de, pa'inde, "Bakas takite kami Panuhutanten bi." Saguwa' pa'in si Tomas, "Bang ga'i du takiteku duk duwe matakun inin duk tasagsadku me' pali' lansang si pāt tangannen duk bang ga'i du ta'antanku pali' si seddinen, asal ga'i ku kahagad."*

²⁶ *Pag labey da simana, magtipun ne isab me' tindeg si Isahin dem luma' duk la'i ne si Tomas. Bagat me' gawangin saguwa' bessuwang si Isa nengge si tengnga'de duk pa'inne, "Karayaw sanyang dem ateybin."* ²⁷ *Manjari pa'inne pu si Tomas, "Payamanun me' tangankun. Sagsadun. Pasōngun tangannun pitu duk antanun pali' seddikun. Da'a ne kew duwe-duwehan. Kahagad ne kew te'ed."* ²⁸ *Sambat si Tomas sa', "Ka'u Panuhutankun duk ka'u Tuhankun."* ²⁹ *Pa'in si Isa si iye, "Hangkan ke kew kahagad pegge' takitenu ne ku? Asal kēgan te'ed me' makahagad si akuhin bisan ku ga' kitede."*

³⁰ *Ekka pe me' hinangan maka'ulali' seddili tahinang si Isa si pagmatahan me' tindegen, ga' tasulat na'an si kitab inin.* ³¹ *Saguwa' me' sinulat matu'u inin, sinulat supaya du kahagadbi we' si Isa asal Almasihin ne, Anak Tuhanin, duk supaya ka'urungan ka'am umul salama-lama sabab sandelbi si iyehin.*

Istori mekesinna-sinna te'ed tabatsate kuwe'itu inin! **Ellum balik si Isa amban kamateyne!** Tada'ag we' ne banta manusiya' manamalin, hātinen kamateyin. Ga'i iye takaputan we' kubulin. Katellu ellewnen paguwa' si Isa amban dem saputne kuwe' kaba'-kaba' paguwa' amban tagubne. Luwal saputin ta'amban si bakas pala'ihan bangkey si Isahin. Isa AlMasi Panuhutanin ellum balik tege baran hāp manamal kuwe' baran pangurung si kēmon makahagad si iyehin si sinōng! Hangkan pina'in dem Kitab:

"Asal bakas pinakellum Isa AlMasi balik amban kamateynen. Iye dehelli-dehelli pinakellumin duk tanda' iye we' si pasōngan pasunu' du me' pateyin pinakellum isab. Sabab duse dembuwa' a'a, si Apu' Adam, kēmon manusiya'in ujud matey. Damikkiyan sabab hinangan dembuwa' a'a isab, si Isa AlMasi, kēmon pateyin ujud pinakellum balik!" (1 Korinto 15:20-22)

Si Isa ellum balik amban kamateynen bu inin pureba we' to'o te'ed iye sa pina'innen. Ta'essebba ke we' bakas pa'in si Isa, **"Aku magpakellum me' pateyin duk aku po'on umulin. Sine-sine sandel si aku, ellum du iye bisan ne iye matey!"** (Yahiya 11:25) Nanggung si Isa we' urunganne umul salama-lama kēmon makahagad si iyehin, saguwa' bang ga'i dahu' da'agne kamateyin, sa'ingge makajari timbulne a'a sinduwehin amban antanan kamatey duk duse duk narka'?

Kaw pesōng tasabutte bang **upamate** dahu'. Upama, niya' nakanak magdagey dem tahik tapit si higad. Bessuwang niya' selleg basag duk tabo'o iye patala. Tinalew iye duk suleyanne pī balik si higad, saguwa' ga'i takole'ne. Matey nakanakin bang ga' niya' nimbul iye. Niya' isab lella a'a bahi' si higad bu kitene nakanakin. Maglingan iye, pa'inne, "Da'a kew tinalew, timbulte sa' kew!" Ubus palangi ne a'ahin pī si pala'ihan nakanakin, saguwa' pesōng basag sellegin amban iye. Lambo siye kaduwangan. Niyat a'ahin nimbul nakanakin saguwa' ga'i sarang basagnen supaya tahinangne niyatnen. Sellegin mas basag amban iye. Arak du isab sa miya'an takaleta we' niya' a'a pa'inde we' ta'u siye nimbul, pa'inde, "Nuhut ka'am aku, ngandel ka'am si aku, ubus bu tapī ka'am hap surga'." Kaw me' a'a mananggup sa miya'an hāp isab niyatden, saguwa' ga'i tahinangde me' pananggupden. Ga'i bisan tatimbulde diden pegge' ga' niya' basagde nganda'ag balakat dusehin duk kamateyin. Mas basag kamateyin amban siye duk bang ubus ne siye matey, kinubul siye iyan, ngabuhuk baranden dem kubulde duk niyawaden ngagad-ngagad ellew paghukumin.

Saguwa' bang si Isa Panuhutanin duma'in sa miya'an. **To'o du iye sa pina'innen!** Kēmon palabey sa pina'alnen. Matey si Isa manjari kurban pamuwas duse, kinubul iye duk katellu ellewnen paguwa' iye amban dem kubul! Ga' niya' bakas nabi matey, kinubul ubus bu paguwa' amban dem kubul duk ga'i matey balik! Saguwa' Isa AlMasi, sa miya'an te'ed iye! Tada'ag we' ne kamateyin duk kubulin! Tada'ag we' ne dusehin, Nakura' Seyitanin, kamateyin duk narka'in! Duk iye pe mahāp manamalin we' **kēmon te'ed makahagd si** aka-aka mahāp sabab kamatey duk ka'ellum balik si Isa Panuhutanin, sumakup du siye si sahayanen salama-lama! Iye hep minahalayak we' si Isa Panuhutanin pag ubus iye ellum balik amban kamateyenen, pa'inne, "**Da'a kew talew. Aku tagna'an kēmon-kēmonin duk aku panambusannen. Aku ma'ellumin. Bakas ku matey saguwa' ellum ne ku salama-lama! Aku tege kapatut magbaya' si me' mamateyin duk bang tungan siye papīku si ahilat!**" (Me' pinakita'u 1:17,18)

Pinakellum si Isa we' Tuhanin supaya bugtu' kata'uhannu we' iye Manimbulin duk Hukum dunyahin kawakilan we' Tuhanin. Inin pina'in dem Kitabin pag pa'inne,

"Asal iye hadja dendangan makatimbul kitehin bi. Pegge' tu'u si tibu'ukan dunya inin, ga' niya' seddili pangurung we' Tuhanin makatimbul kite bi luwal si Isa hadja!...Bakas kineddewan ne we' Tuhanin ellew pangahukumne manusiya'in kēmon, duk hukumannen bentel. Duk bakas tapene'ne ne a'a mangahukumin. Pinabugtu' we' Tuhanin si kēmon manusiya' we' iye ne inin tapene'nen, sabab

pinakellum we' ne balik a'a inin amban kamateynen....Bang magbennal kite si me' a'a we' si Isa AlMasi Panuhutanten bi duk kahagadte te'ed dem ateyte we' pinakellum iye balik we' Tuhanin amban kamateynen, na, timbul kite duk tapī kite si surga'!... Sine-sine pakatimbul si Panuhutanin, timbul du iye duk tapī iye si surga'!" (Hinangan 4:12; 17:31; Roma 10:9,13)

Me' bagayku, hāp isab bakas pakale ka'am ellew inin. Bang amban kahandak Tuhanin, si lesson mapaturulin pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil we' si Isa Panuhutanin pa'angkat pī hap surga' pag ubus iye pabagala magtekka-tekka si me' tindegnen dem ampatpū' ellew duk ekka pakitehanne siye pureba we' ellum te'ed iye....

Karayaw inurungan ka'am kata'u we' Tuhanin si kēmon bakas takalebi ellew inin, duk karayaw mikil-mikil isab ka'am pahāp-hāp sabab ayat inin amban dem Lapal Tuhan Masutsihin, pa'inne:

“Si Isa AlMasi pinapatey sabab duseten bi duk pinakellum iye balik we' Tuhanin supaya kite bi ta'ampun duk kinimatan bentel we' Tuhanin!” (Roma 4:25)

Wassalam